

A 1692/holdbart

Fremlagt af:
Den Socialdemokratiske
Gruppe

Behandles i:
Udvalget for et Holdbart
Norden

J.nr. 16-00278-2

Medlemsforslag om forbud mod mikroplast i kosmetik

Forslag

Den Socialdemokratiske Gruppe foreslår at

Nordisk råd rekommanderer de nordiske regeringer

at indføre et forbud mod anvendelse af mikroplast i kosmetik og
øvrige personlige plejeprodukter

Baggrund

Plastforurening sætter sit negative præg på verdenshavene og dyrelivet. Der er flere kilder til forurening af havene, og her er mikroplast en de centrale. De mikroskopiske plastpartikler findes i mange produkter og ender i vore farvande.

Mikroplasten spises af fisk, skaldyr og havenes pattedyr, som gennem fødekæden ender i mennesket. Mikroplasten kan i dag transportere giftige kemikalier op gennem fødekæden¹. Ikke alle nordiske lande renses spildevand for mikroplast. Hvis spildevand ikke renses for mikroplast men anvendes som gødning i landbruget,² risikerer partiklerne også at ende i fødevarer. Det er derfor vores grundlæggende opfattelse, at kilderne til plastikforurening i havmiljøet med fordel skal begrænses allerede hos producenterne i så høj grad, det er muligt.

En af mikroplastkilderne er kosmetik og plejeprodukter. Ifølge den norske rapport «Sources of microplastic-pollution to

¹ Politiken, 17/11-2015 <http://politiken.dk/viden/ECE2935381/bildaek-og-skosaaler-giver-store-maengder-mikroplast-i-miljoet/>

² Ingeniøren, 2/6-2014 <https://ing.dk/artikel/mikroplast-gaar-lige-gennem-rensningsanlaeg-168744>

the marine environment» er kosmetik, der er tilsat mikroplast, kilde til 40 ton mikroplast årligt i Norge. Omkring fire ton ender i havet.³ En lignende rapport fra Danmark viser samme tendens som i Norge, hvad angår kilderne til mikroplastudslip. Andre kilder er slitage fra bildæk, maling og vedligehold af skibe og fritidsbåde. Herfra kommer den største mikroplastforurening, men det er ganske svært på nuværende tidspunkt at reducere udslippet af mikroplast fra disse produkter.

Såkaldt sekundær mikroplast (fra eksempelvis slitage på bildæk) fylder langt mere end primær mikroplast, hvor mikroplasten direkte tilsættes konkrete produkter (eksempelvis kosmetik).⁴

Med god grund har mikroplast i kosmetik og plejeprodukter længe haft bevågenhed fra erhvervslivet og det politiske liv, fordi mikroplasten bevidst tilsættes i produktionen, selvom den er unødvendig, og fordi der findes reelle alternativer til mikroplasten i de pågældende produkter. Et forbud mod anvendelse af mikroplast i kosmetik og øvrige personlige plejeprodukter er derfor et oplagt sted at påbegynde arbejdet med at reducere plastforeningen i havene. Et konkret eksempel på, at det kan lade sig gøre at undgå mikroplast i kosmetik og plejeprodukter, er den danske butikskæde Matas, der fuldstændig har udfaset mikroplast i Matas' egne plejeprodukter. F.eks. er mikroplast blevet erstattet af abrikoskerner i kædens skrubbcremer.

Flere politiske aktører og interessenter på forskellige niveauer har allerede sat fokus på sagen. UNEP, FN's klimaorganisation, har i 2015 fremlagt anbefalinger om, at regeringerne skal arbejde for, at mikroplast udfases i produkter for personlige pleje og kosmetik, hvor de ikke er en nødvendig ingrediens.⁵ I januar 2016 blev der i USA vedtaget et forbud mod mikroplast i alle plejeprodukter. Det træder i kraft 1. juli 2017.⁶ I april 2016 blev de nordiske miljøministre enige om at sætte fokus på problemet både nationalt, på EU-niveau og i FN-regi.^{7, 8} I maj 2016 fremsendte den danske

³ Miljødirektoratet, Norge, 3/3-2015

<http://www.miljodirektoratet.no/no/Nyheter/Nyheter/2015/Mars-2015/Vifyller-havet-med-mikroplast/>

⁴ Politiken, 17/11-2015 <http://politiken.dk/viden/ECE2935381/bildaek-og-skosaaler-giver-store-maengder-mikroplast-i-miljoet/>

⁵ UNEP, 16/6-2015

http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=51169#.VtA_YU0UWmQ

⁶ Politiken, 6/1-2016

<http://politiken.dk/forbrugogliv/forbrug/forbrugersikkerhed/ECE3002552/usa-forbyder-mikroplast-i-plejeprodukter---europa-toever/>

⁷ Miljø- og Fødevareministeriet, 28/4-2016

<http://mfvm.dk/nyheder/nyhed/nyhed/mikroplast-i-havene-kraever-handling/>

⁸ Nordic Council of Ministers, 27/4-2016

<http://www.norden.org/en/nordic-council-of-ministers/council-of-ministers/the-nordic-council-of-ministers-for-the-environment-mr-m/declarations-and-statements/joint-nordic-statement-on-marine-plastic-litter-and-microplastics>

Nordisk Råd

A 1692/holdbart

Fremlagt af:
Den Socialdemokratiske
Gruppe

Behandles i:
Udvalget for et Holdbart
Norden

J.nr. 16-00278-2

miljøminister Esben Lunde Larsen (V) eksempelvis et brev til EU-Kommissionen med opfordring til at forbyde mikroplast i plejeprodukter⁹, og på den baggrund mener vi, at Norden uproblematisk kan gå forrest med et forbud.

Nordisk Ministerråds publikationsportal viser, at Ministerrådet har udgivet 19 rapporter fra 2013 til dags dato, som tager forskellige aspekter ved plastaffald op. Tilsyneladende har denne ophobning af viden ikke ført til konkrete, fælles nordiske handlinger eller tiltag. Dette forslag er et forsøg på dette.

De nordiske lande kan dermed være europæiske foregangslande, som de så ofte tidligere har været det, når det gælder miljø og bæredygtighed. Det er altså ikke den konkrete reduktion af mikroplast i havene og reduktionen af de dertilhørende skadevirkninger, der er eneste formål med forslaget. Det er også den kendsgerning, at et forbud vil have stor signalværdi over for det internationale erhvervsliv og lovgivere i den øvrige verden, fordi man belyser mikroplastens negative konsekvenser og tilskynder til politisk handling og regulering til gavn for mennesker og miljø. Det vil være et konkret sted at påbegynde arbejdet med at reducere mikroplastens miljøbelastning.

Stockholm, 26. september 2016

Erkki Tuomioja (sd)
Gunvor Eldegard (A)
Helgi Hjörvar (A)
Irene Johansen (A)
Johan Andersson (S)
Karen J. Klint (S)
Karin Gaardsted (S)
Knut Storberget (A)
Lars Mejern Larsson (S)
Lennart Axelsson (S)

Maarit Feldt-Ranta (sd)
Peter Johnsson (S)
Phia Andersson (S)
Pyry Niemi (S)
Ruth Mari Grung (A)
Sonja Mandt (A)
Suzanne Svensson (S)
Tony Wikström (ÅSD)
Ville Skinnari (sd)

Nordisk Råd

A 1692/holdbart

Fremlagt af:
Den Socialdemokratiske
Gruppe

Behandles i:
Udvalget for et Holdbart
Norden

J.nr. 16-00278-2

⁹ Politiken, 5/5-2016

<http://politiken.dk/forbrugogliv/forbrug/forbrugersikkerhed/ECE3190395/miljoeminister-skriver-brev-til-eu-nu-skal-mikroplast-forbydes/>